[২০১২] ১ এছ.চি.আৰ. ১

যুম্মান ওংবি লেম্বি লেইমা

বনাম

মণিপুৰ ৰাজ্য আৰু অন্যান্য

(ফৌজদাৰী আপীল নং ২৬-২০১২)

জানুৱাৰী ৪, ২০১২

[ন্যায়াধীশ আল্টামাছ কাবিৰ, ন্যায়াধীশ সুৰিণ্ডাৰ সিং নিজ্জাৰ আৰু জে চেলামেশ্বৰ]

নেচনেল চিকিউৰিটি এক্ট, ১৯৮০(ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন, ১৯৮০):

ধাৰা ৩(৪)- আটকৰ আদেশ- উপস্থাপন কৰে- ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ অধীনত অপৰাধৰ এক নিৰ্দিষ্ট ঘটনা যিমানেই জঘন্য হওঁক, প্ৰতিৰোধমূলক আটকৰ আদেশ জাৰি কৰাৰ বাবে গোচৰ ৰুজু কৰিবলৈ পৰ্যাপ্ত নহয়- তেওঁক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা গোচৰৰ সন্দৰ্ভত বন্দীজনক জামিনত মুকলি কৰাৰ সকলো সম্ভাৱনা আছিল তাৰ বাহিৰে বৰ্তমানৰ গোচৰত আটক কৰাৰ ভিত্তিবোৰে আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ আগত থকা কোনো তথ্য প্ৰকাশ নকৰে- কাৰ্য্যবোৰ যিকোনো ধৰণে ৰাজ্যৰ লগতে ইয়াৰ নাগৰিকসকলৰ স্বাৰ্থ আৰু নিৰাপত্তাৰ প্ৰতি অনিষ্টকাৰী নেকি অথবা এনে আদেশ জাৰি কৰাৰ নিশ্চয়তা প্ৰদান কৰি ৰাজহুৱা আইন-শৃংখলা বিঘ্নিত কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিছে নে সেই সম্পৰ্কে যথাযথ সাৱধানতাৰে ক্ষমতা ব্যৱহাৰ কৰাৰ লগতে তথ্যসমূহৰ সঠিক প্ৰশংসা কৰাৰ প্ৰয়োজন- আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষই আটকৰ আদেশ জাৰি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত গুৰুত্বহীনভাৱে কাম কৰিছিল আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়েও সংবিধানৰ ২১নং অনুচ্ছেদ আৰু ইয়াৰ ২২(২)নং অনুচ্ছেদ লগতে ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া

সংহিতা, ১৯৭৩ৰ ধাৰা নং ১৬৭ৰ ব্যৱস্থাসমূহত অন্তৰ্ভুক্ত স্বাধীনতাৰ অধিকাৰ হেৰুৱাৰ-আটকৰ আদেশ বাতিল কৰা হৈছে- ভাৰতৰ সংবিধান, ১৯৫০- ২১আৰু ২২নং অনুচ্ছেদ-ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতা, ১৯৭৩- ধাৰা ১৬৭।

ইয়াৰ পূৰ্বে ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আৰু আনলফুল এক্টিভিটিচ প্ৰিভেনচন [এক্ট বেআইনী কাৰ্য্যকলাপ (প্ৰতিৰোধ) আইন]ৰ অধীনত (শেষৰটো এনেধৰণৰ গোচৰ ১৯৯৮চনত সংঘটিত হৈছিল) শাস্তিযোগ্য অপৰাধৰ সন্দৰ্ভত গ্ৰেপ্তাৰ আৰু জামিনত মুকলি হোৱা আপীলকাৰীৰ স্বামীক ৩১.০১.২০১১ত মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদৰ তেতিয়াৰ অধ্যক্ষৰ হত্যাকাণ্ডৰ সন্দৰ্ভত আৰক্ষী জিম্মালৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল। ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন, ১৯৮০ৰ অধীনত জিলা দণ্ডাধীশে জাৰি কৰা ৩১.০১.২০১১ তাৰিখৰ আটকৰ আদেশৰ সৈতে তেওঁক দণ্ডবিহা হৈছিল। ৰাজ্যপালে ১২মাহৰ বাবে আটকৰ সময়সীমা নিৰ্ধাৰণ কৰি এই নিৰ্দেশটো নিশ্চিত কৰিছিল। আটকৰ পক্ষৰ পৰা আটকৰ আদেশক প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা লেখ আবেদনখন নাকচ কৰাৰ পিছত তাৎক্ষণিক আবেদন দাখিল কৰা হৈছিল।

আপীলটোৰ অনুমতি প্ৰদান কৰি আদালতে কয়ঃ

উপস্থাপন কৰে, ১.১ সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ ২২(২)ৰ ব্যৱস্থাসমূহ উলংঘন কৰি এজন ব্যক্তিক আটক কৰাৰ অতিৰিক্ত ক্ষমতা তাৎক্ষণিক গোচৰটোত নিশ্চিত কৰা হোৱা নাছিল, য'ত আটক কৰাৰ ভিত্তিয়ে আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ আগত কোনো তথ্য প্ৰকাশ নকৰে, এই তথ্যৰ বাহিৰে যে, আটক কৰাৰ আদেশক সমৰ্থন কৰিবলৈ তেওঁক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা গোচৰৰ সন্দৰ্ভত বন্দীজনক জামিনত মুকলি কৰাৰ সকলো সম্ভাৱনা আছিল। [অনুচ্ছেদ ১৩] [১০-দি-ই]

১.২ যেতিয়া আদালতে তেওঁক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা গোচৰৰ সন্দৰ্ভত জামিনত বন্দীজনক মুকলি কৰাটো উপযুক্ত বুলি ভাবিছিল, তেতিয়া তেওঁক আটক কৰাৰ ভিত্তিত জামিনত মুকলি কৰাৰ সম্ভাৱনা থকাৰ আশংকা, যুক্তিসংগত নহয়। ইয়াৰ উপৰিও, আটকজনক

গ্ৰেপ্তাৰ কৰা এফ. আই. আৰ. সমূহ ক্ৰমে ১৯৯৪, ১৯৯৫ আৰু ১৯৯৮বৰ্ষৰ সৈতে সম্পৰ্কিত, আনহাতে শেষখন এফ. আই. আৰ.-ৰ প্ৰায় ১২বছৰৰ পিছত তেওঁৰ বিৰুদ্ধে আটকৰ আদেশ প্ৰদান কৰা হৈছিল। পূৰ্বৰ ঘটনা লগতে বৰ্তমানক্ষেত্ৰত যি ঘটনাৰ সন্দৰ্ভত আটকৰ আদেশ প্ৰদান কৰা হৈছে, তাৰমাজত কোনো পোনপটীয়া সম্পৰ্ক নাই। [অনুচ্ছেদ ১৪] [১০- জি- এইচ; ১১- এ- বি]

১.৩ অনুচ্ছেদ ২১ত আইনৰ দ্বাৰা স্থাপিত পদ্ধতিৰ বাহিৰে কোনো ব্যক্তিক তেওঁৰ জীৱন বা ব্যক্তিগত স্বাধীনতাৰ পৰা বঞ্চিত কৰিব নোৱাৰিব বুলি নিৰ্দেশ দিয়া হৈছে। বৰ্তমানৰ ক্ষেত্ৰত, যদিও ক্ষমতা সংশ্লিষ্ট কৰ্তৃপক্ষৰ হাতত ন্যস্ত আৰু যদিহে, ইয়াক ন্যায়সঙ্গতভাৱে আহ্বান আৰু ৰূপায়ণ কৰা নহয়, আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ এনে পদক্ষেপ বহনক্ষম নহয়, যিহেতু এনে আটকৰ আদেশ সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ ২১ আৰু ২২(২)ৰ ব্যৱস্থাৰ ব্যতিক্ৰম। এনে কাৰ্য্য কোনো ধৰণে ৰাজ্য আৰু ইয়াৰ নাগৰিকৰ স্বাৰ্থ আৰু নিৰাপত্তাৰ প্ৰতি প্ৰভাৱশালী নেকি, বা ৰাজহুৱা আইন-শৃংখলা বিঘ্নিত কৰাৰ চেষ্টা কৰে নেকি সেই সম্পৰ্কে সঠিক সতৰ্কতাৰে আৰু তথ্যসমূহৰ সঠিক মূল্যায়নৰ ওপৰত ক্ষমতা ব্যৱহাৰ কৰাটো প্ৰয়োজনীয়। ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ অধীনত অপৰাধৰ এক নিৰ্দিষ্ট ঘটনা যিমানেই জঘন্য হওঁক, প্ৰতিৰোধমূলক আটকৰ আদেশ জাৰি কৰাৰ বাবে গোচৰ ৰুজু কৰিবলৈ পৰ্যাপ্ত নহয়। [অনুচ্ছেদ ১৩ আৰু ১৫] [১০- এফ; ১১- চি- ডি]

১.৪ আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষই আটকৰ নিৰ্দেশ জাৰি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এই বিষয়ত গুৰুত্বহীনভাৱে কাম কৰিছিল আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়েও সংবিধানৰ ২১নং অনুচ্ছেদ আৰু ইয়াৰ ২২(২)নং অনুচ্ছেদত অন্তৰ্ভুক্ত স্বাধীনতাৰ অধিকাৰ, লগতে ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতা, ১৯৭৩ৰ ধাৰা ১৬৭ৰ ব্যৱস্থাসমূহ হেৰুৱাই পেলোৱা দেখা গৈছে। বন্দীক আটক কৰাৰ সন্দৰ্ভত জিলা দণ্ডাধীশে জাৰি কৰা ৩১.০১.২০১১তাৰিখৰ আটকৰ আদেশ বাতিল কৰা হয়। [অনুচ্ছেদ ১৬ আৰু ১৭] [১১- ই- জি]

ৰেখা বনাম তামিলনাডু ৰাজ্য চৰকাৰ সচিবৰ জৰিয়তে ২০১১ (৩) এছ.চি.আৰ. ৮৮৫= (২০১১) ৪ এছ.চি.চি. ২৬০; *ইউনিয়ন অৱ ইণ্ডিয়া বনাম পল মানিকাম আৰু আনএজন* ২০০৩ সাপ্লি. (৪) এছ.চি.আৰ. ৬১৮= (২০০৩) ৮ এছ.চি.চি. ৩৪২; আৰু *হৰধন চাহা বনাম পশ্চিম বংগ ৰাজ্য আৰু অন্যান্য* ১৯৭৫ (১) এছ.চি.আৰ. ৭৭৮= (১৯৭৫) ৩ এছ.চি.চি. ১৯৮- ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছিল।

প্ৰাসংগিক গোচৰ-

২০১১ (৩) এছ.চি.আৰ. ৮৮৫	প্ৰসংগ	দফা ৫
২০০৩ (৪) সাপ্লি এছ. চি. আৰ. ৬১৮	প্ৰসংগ	দফা ৯
১৯৭৫ (১) এছ.চি.আৰ. ৭৭৮	প্ৰসংগ	দফা ১০

ফৌজদাৰী আপীলীয় ক্ষেত্ৰাধিকাৰ- ফৌজদাৰী আপীল নং ২৬- ২০১২।

গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ (ইম্ফল বেঞ্চ)ৰ লেখ আপীল নং ৪১- ২০১১ৰ ২৫.০৮.২০১১তাৰিখৰ ৰায় আৰু আদেশৰ পৰা।

আপীলকাৰীৰ পক্ষত সঞ্জয় পাৰিখ, পুখ্ৰম্বম ৰমেশ কুমাৰ, মমতা সিনহা, প্ৰণৱ ৰাইনা, ছানমুগো পাত্ৰো, এ. এন. সিং।

উত্তৰদাতাৰ পক্ষত জয়দীপ গুপ্তা, খোৰাইৰকপাম নোবিন সিং, বি কৃষ্ণ প্ৰসাদ।

আদালতৰ ৰায় দিয়ে-

ন্যায়াধীশ আল্টামাছ কাবিৰ,

১. অনুমতি প্ৰদান কৰা হৈছে।

২. ইম্ফলৰ আটকৰ আদেশ নং ফৌজদাৰী/এন.এছ.এ./নং ১০-২০১১ৰ অধীনত, ৩১জানুৱাৰী, ২০১১, মণিপুৰৰ ইম্ফল পশ্চিম জিলাৰ জিলা দণ্ডাধীশে জাৰি কৰা, আপীলকাৰীৰ স্বামী য়ুমমান সোমেন্দ্ৰো @সোমো @টিকেনক ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন, ১৯৮০ৰ ব্যৱস্থাৰ অধীনত আটক কৰা হৈছিল। উপৰোক্ত আইনৰ ধাৰা ৩(৪)ৰ অধীনত

প্ৰদান কৰা ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰি ২০১১চনৰ ৭ফেব্ৰুৱাৰীত মণিপুৰৰ ৰাজ্যপালে উক্ত আটকৰ আদেশটো অনুমোদন জনাইছিল। মণিপুৰৰ ৰাজ্যপালৰ ১৮মাৰ্চ, ২০১১তাৰিখৰ নিৰ্দেশ, আপীলকাৰীৰ স্বামীৰ বিৰুদ্ধে প্ৰণয়ন কৰা আটকৰ আদেশক নিশ্চিত কৰা আৰু আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ সন্তুষ্টিৰ ওপৰত ১২মাহৰ বাবে আটকৰ সময়সীমা নিৰ্ধাৰণ কৰা হয় লগতে, আটকজনক অদূৰ ভৱিষ্যতে সাধাৰণ ফৌজদাৰী আদালতৰ দ্বাৰা জামিনত মুকলি কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে, যি গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয় (ইম্ফাল বেঞ্চ)ত য়ুম্মান সোমেন্দ্ৰোৰ হৈ প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হৈছিল, কিন্তু সফলতা লাভ কৰা নাছিল। এই আপীল উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ উক্ত নিৰ্দেশ আৰু আটকৰ নিৰ্দেশৰ বিৰুদ্ধে নিৰ্দেশিত। ইয়াৰ পূৰ্বে, আপীলকাৰীৰ স্বামীক ১৯৯৪চনৰ ২১মাৰ্চত বেআইনী কাৰ্য্যকলাপ (প্ৰতিৰোধ) আইনৰ ধাৰা ৩ৰ অধীনত এফ. আই. আৰ. ৪৭৮(৩)১৯৯৪ সন্দৰ্ভত গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল, কিন্তু সাধাৰণ ফৌজদাৰী আদালতে জামিনত মুকলি কৰি দিছিল। তথাপিও, পুনৰ ২৯জুন, ১৯৯৫-ত আপীলকাৰীৰ স্বামীক ধাৰা ৩৮৬ আৰু ৩৪, আই.পি.চি. অধীনত এফ. আই. আৰ. নং ৪৫০(৬) ৯৫, থানা- চুৰাচান্দপুৰৰ সন্দৰ্ভত গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল। যদিও, তেওঁক সাধাৰণ ফৌজদাৰী আদালতৰ দ্বাৰা জামিনত মুকলি কৰা হৈছিল, তেওঁক পুনৰ ধাৰা নং ১৩ নং ইউ. এ. (পি) আইনৰ অধীনত এফ. আই. আৰ. ১৯০(৫) ৯৮ৰ সন্দৰ্ভত গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল আৰু ১৯৯৮চনৰ ৮জুলাইত জামিনত মুকলি কৰা হৈছিল। সাধাৰণ অপৰাধ আদালতৰ দ্বাৰা জামিনত মুকলি হোৱাৰ পিছত ২০১১চনৰ ১৬জানুৱাৰীত য়ুম্মান সোমেন্দ্ৰোক মণিপুৰৰ মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদৰ তেতিয়াৰ অধ্যক্ষ ড. এন. কুঞ্জাবিহাৰী সিঙক হত্যা কৰাৰ অভিযোগত আই. পি. চি.-ৰ ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত এফ. আই. আৰ. ২১(১)১১ আই. পি. এছ.-ৰ সন্দৰ্ভত পুনৰ গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হয়। আপীলকাৰীৰ স্বামীক ২০১১চনৰ ১৭জানুৱাৰীত ন্যায়িক দণ্ডাধীশৰ সন্মুখত হাজিৰ কৰোৱা হৈছিল, য'ত তেওঁক ২০১১চনৰ ৩১জানুৱাৰীলৈকে আৰক্ষীৰ জিম্মালৈ প্ৰেৰণ কৰিছিল। উক্ত তাৰিখত, তেওঁক পুনৰ

২ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১১লৈকে আৰক্ষী জিম্মালৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল, আৰু যেতিয়া তেওঁক উক্ত গোচৰৰ সন্দৰ্ভত মুখ্য ন্যায়িক দণ্ডাধীশৰ সন্মুখত হাজিৰ কৰোৱা হৈছিল, তেতিয়া তেওঁক ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন, ১৯৮০ৰ অধীনত ইম্ফল পশ্চিমৰ জিলাৰ মুখ্য ন্যায়িক দণ্ডাধীশে জাৰি কৰা ৩১জানুৱাৰী, ২০১১তাৰিখৰ আটকৰ আদেশৰ এটা প্ৰতিলিপি প্ৰদান কৰা হৈছিল।

৩. ২০১১চনৰ ৩১জানুৱাৰীত আপীলকাৰীৰ স্বামীক ইম্ফল পশ্চিমৰ জিলা ন্যায়িক দণ্ডাধীশৰ কৰ্তৃত্বত ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন, ১৯৮০ৰ অধীনত আটক কৰি ৰখা হৈছিল। উক্ত নিৰ্দেশৰ লগতে, আপীলকাৰীৰ স্বামীক আটক কৰাটো প্ৰয়োজনীয় বুলি সিদ্ধান্তত উপনীত হোৱাত আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষই নিৰ্ভৰ কৰা নথিপত্ৰৰ প্ৰতিলিপিও তেওঁক প্ৰদান কৰা হৈছিল।

৪. আটকৰ কাৰণবোৰ পৰ্যবেক্ষণ কৰিলে এইকথা স্পষ্ট হয় যে, আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ সন্তুষ্টি এই বিশ্বাসৰ ওপৰত আধাৰিত হয় যে, জামিনৰ সুবিধা লাভ কৰাৰ পিছত আপীলকাৰীৰ স্বামীয়ে অধিক পক্ষপাতমূলক কাৰ্যকলাপত লিপ্ত হ'ব পাৰে। সেয়েহে, এই পৰিস্থিতিত তাৎক্ষণিকভাৱে এক বিকল্প প্ৰতিৰোধমূলক ব্যৱস্থাৰ প্ৰয়োজন হৈছিল।

৫. আপীলকাৰীৰ হৈ শ্ৰীসঞ্জয় পাৰিকে *ৰেখা বনাম তামিলনাডু ৰাজ্য চৰকাৰৰ সচিবৰ জৰিয়তে* [(২০১১) ৪ এছ. চি. চি. ২৬০] গোচৰত এই আদালতৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত যথেষ্ট নিৰ্ভৰ কৰিছিল, য'ত এই ধাৰণা কৰা হৈছিল যে, নিৰ্দিষ্ট তথ্যৰ অভাৱত জামিন প্ৰদান কৰা একেধৰণৰ গোচৰত, আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ সন্তুষ্টি কেৱল বিচাৰাধীন আটক আদেশ জাৰি কৰাৰ এক কৌশল আছিল। এই আদালতৰ বিভিন্ন সিদ্ধান্ত আৰু বহুকেইজন আইনজ্ঞৰ মতামত আৰু পক্ষসমূহৰ হৈ দাখিল কৰা উপস্থাপনসমূহ বিবেচনা কৰাৰ পিছত, উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ খণ্ড বিচাৰপীঠে মতপোষণ কৰিছিল যে, আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ সন্তুষ্টি উপযুক্ত তথ্যৰ ওপৰত আধাৰিত আছিল আৰু আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষ জ্ঞাত আছিল যে,

বন্দীজনক জিম্মাত ৰখা হৈছে আৰু জামিনত মুকলি কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে। সেয়েহে, আটক কৰা কর্তৃপক্ষৰ অভিমত আছিল যে, ৰাজহুৱা শৃংখলা বজাই ৰখাৰ উদ্দেশ্যত পক্ষপাতমূলক কাম কৰাত বাধা দিবলৈ বন্দীজনক আটক কৰাটো প্রয়োজনীয় আছিল কিয়নো, তেওঁক অদূৰ ভৱিষ্যতে সাধাৰণ ফৌজদাৰী আদালতৰ দ্বাৰা জামিনত মুকলি কৰাৰ সম্ভাৱনা বিদ্যমান। ওপৰোক্ত যুক্তিৰ ভিত্তিত, উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ খণ্ড বিচাৰপীঠে বন্দীৰ পত্নীয়ে দাখিল কৰা লেখ আবেদন নাকচ কৰে।

৬. আপীলকাৰীৰ হৈ হাজিৰ হোৱা শ্রী পাৰিখৰ দ্বাৰা আহ্বান জনোৱা মূল যুক্তি আছিল যে, এজন ব্যক্তিৰ ব্যক্তিগত জীৱন আৰু স্বাধীনতা ইমান মূল্যৱান যে, যি সংঘটিত ধৰণে হস্তক্ষেপ কৰিবলৈ অনুমতি দিয়া নহয়। শ্রী পাৰিখে দাখিল কৰিছিল যে, এই কথা স্পষ্ট হ'ব যে, আটকৰ আদেশ কেৱল এই ধাৰণাৰ ওপৰত গৃহীত কৰা হৈছিল যে, আপীলকাৰীৰ স্বামীক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা গোচৰৰ সন্দৰ্ভত অদূৰ ভৱিষ্যতে জামিনত মুকলি কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে আৰু ভৱিষ্যতৰ এনে আশংকাৰ প্রতি লক্ষ্য ৰাখি আটকৰ আদেশক বৈধতা প্রদান কৰাৰ চেষ্টা কৰা হৈছিল। শ্রী পাৰিখে দাখিল কৰিছিল যে, কেৱল আপীলকাৰীৰ স্বামীয়ে কোনো পর্যায়ত জামিনৰ বাবে আবেদন কৰা নাছিল, বা তেওঁ এনে কৰিব বিচাৰে বুলি কোনো ইংগিত দিয়া নাছিল, যিয়ে ভৱিষ্যতে তেওঁক জামিনত মুকলি কৰাৰ সকলো সম্ভাৱনা আছে বুলি অনুমানৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে। শ্রী পাৰিখে দাখিল কৰিছিল যে, কোনো বিচাৰ অবিহনে এজন ব্যক্তিক আটক কৰাৰ নিশ্চয়তা দিয়া গোচৰ এটা প্রতিষ্ঠা কৰিবলৈ প্রয়োজনীয় তথ্যৰ স্থান অনুমানে কেতিয়াও ল'ব নোৱাৰে।

৭. শ্রী পাৰিখে আঙুলিয়াই দিছিল যে, যুম্মান সোমেন্দ্রোক কেইবাটাও গোচৰৰ সন্দৰ্ভত গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল, কিন্তু উক্ত সকলো গোচৰতে জামিনত মুকলি কৰি দিয়া হৈছে, আৰু অৱশেষত যেতিয়া ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন, ১৯৮০ৰ অধীনত ভিত্তিহীন যুক্তিত তেওঁৰ বিৰুদ্ধে আটকৰ নির্দেশ দিয়া নোহোৱা লৈকে। শ্রী পাৰিখে দাখিল কৰিছিল যে, যদি

আপীলকাৰীৰ স্বামীয়ে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ অধীনত শাস্তিযোগ্য অপৰাধ কৰাৰ অভিযোগ উত্থাপন কৰা হয়, তেন্তে ইয়াক কোনোধৰণে ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তাৰ সৈতে তুলনা কৰিব নোৱাৰি, যি ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন, ১৯৮০ৰ অধীনত আটকৰ আদেশ জাৰি কৰাটো সুনিশ্চিত কৰে।

৮. উপৰোক্ত আইনখনৰ ধাৰা ৩ৰ ব্যৱস্থাসমূহৰ কথা উল্লেখ কৰি শ্ৰী পাৰিখে কয় যে, ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন, ১৯৮০ৰ অধীনত আটক কৰি ৰখাৰ নিৰ্দেশ জাৰি কৰাৰ অনিবাৰ্য কাৰণ হ'ল- কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰ বা ৰাজ্য চৰকাৰে সন্তুষ্ট হ'ব লাগিব যে, যিকোনো ব্যক্তিয়ে ৰাজ্যখনৰ নিৰাপত্তা বা ৰাজহুৱা শৃংখলা বজাই ৰখাৰ প্ৰতি পক্ষপাতমূলক কোনো ধৰণৰ আচৰণ বা সম্প্ৰদায়ৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় সেৱাৰ যোগান অবিৰতৰূপে ৰখাৰ প্ৰতি পক্ষপাতমূলক কোনো ধৰণৰ আচৰণ প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ এনে কৰাটো প্ৰয়োজনীয় আছিল, আৰু শ্ৰী পাৰিখে দাখিল কৰিছিল যে, যদিও আপীলকাৰীৰ স্বামীক আই. পি. চি.ৰ ধাৰা ৩০২, বেআইনী কাৰ্য্যকলাপ (প্ৰতিৰোধ) আইনৰ ধাৰা ৩৮৬ আৰু ধাৰা ১৩ অধীনত অপৰাধ কৰাৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছিল, কিন্তু আপীলকাৰীৰ স্বামীক ওপৰোক্ত আইনৰ ধাৰা ৩(২)ত উল্লেখ কৰা ভিত্তিৰ পৰিসৰৰ ভিতৰত অনাৰ বাবে কোনো উপাদান নাছিল। শ্ৰী পাৰিখে দাখিল কৰিছিল যে, আটকৰ নিৰ্দেশ ধাৰা ৩(২)ত উল্লেখ কৰা কাৰণৰ বাবে দিয়া হোৱা নাছিল, কিন্তু যিহেতু আৰক্ষীয়ে আপীলকাৰীৰ স্বামীৰ বিৰুদ্ধে কোনো অপৰাধৰ গোচৰ ৰুজু কৰিবলৈ সক্ষম হোৱা নাছিল, যাৰ বাবে আদালতৰ দ্বাৰা তেওঁক জামিন নাকচ কৰিব পাৰি।

৯. তেওঁৰ দাখিলৰ সমৰ্থনত, শ্ৰী পাৰিখে প্ৰথমে *ভাৰত সংঘ বনাম পল মানিকাম আৰু আনএজন* [(২০০৩) ৪ এছ. চি. চি. ৩৪২]ত এই আদালতৰ সিদ্ধান্তৰ কথা উল্লেখ কৰিছিল, য'ত প্ৰতিৰোধমূলক আটকৰ বিষয়ত এক প্ৰতিনিধিত্ব নিষ্পত্তি কৰাত পলম হোৱাৰ কথা বিবেচনা কৰি, এই আদালতে লক্ষ্য কৰিছিল যে আটক কৰা ব্যক্তিজন যদিহে

জিম্মাত আছে, প্ৰত্যাশিত পদক্ষেপবোৰ ব্যৱহাৰিক অসম্ভৱতা হৈছিল, যেনেকৈ আবেদনকাৰীৰ স্বামীৰ ক্ষেত্ৰত হৈছিল। এই আদালতে লগতে বিবেচনা কৰিছিল যে, আটক কৰা ব্যক্তিজন ইতিমধ্যে জিম্মাত থকাৰ ক্ষেত্ৰত গ্ৰহণ কৰিবলগীয়া প্ৰক্ৰিয়া সম্পৰ্কীয় প্ৰশ্নৰ ক্ষেত্ৰত, আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষই তেওঁলোকৰ বিবেচনা কৰিব লাগিব আৰু আটকৰ ভিত্তিত এই সন্দৰ্ভত তেওঁলোকৰ সজাগতা দেখুৱাব লাগিব। প্ৰতিৰোধমূলক আটক আইনৰ অধীনত এনে ব্যক্তিক আটকত ৰখাৰ প্ৰয়োজনীয়তা স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰিব লাগিব। ইয়াৰ উপৰিও এইটোও পৰ্যবেক্ষণ কৰা হৈছিল যে, আটক কৰা ব্যক্তিজনৰ বৰ্তমানৰ জিম্মাই তেওঁৰ প্ৰতিৰোধমূলক আটকৰ আদেশক অবৈধ নকৰে আৰু এই সন্দৰ্ভত লোৱা সিদ্ধান্ত প্ৰতিটো গোচৰৰ তথ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব লাগিব। অৱশ্যে, ৰাজ্যৰ নিৰাপত্তাৰ প্ৰতি বা ৰাজহুৱা শৃংখলা বা অৰ্থনৈতিক সুস্থিৰতা বজাই ৰখাৰ প্ৰতি প্ৰভাৱ পেলোৱা যিকোনো ধৰণৰ কাৰ্যকলাপ প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ প্ৰতিৰোধমূলক আটকৰ প্ৰয়োজন হোৱাৰ বাবে, সাধাৰণতে আটক কৰা ব্যক্তিজন জিম্মাত থকাৰ সময়ত ইয়াৰ প্ৰয়োজন নহয় আৰু লগতে, আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষ তেওঁৰ মুক্তিৰ সম্ভাৱনা থকা প্ৰকৃত তথ্যৰে যুক্তিসংগতভাৱে সন্তুষ্ট হ'ব লাগিব আৰু তেওঁৰ নিকটৱৰ্তী পূৰ্বৰ কাৰ্যকলাপৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি, তেওঁক এনে পক্ষপাতমূলক কাৰ্যকলাপত লিপ্ত হোৱাৰ পৰা প্ৰতিৰোধ কৰিবলৈ তেওঁক আটক কৰিব লাগিব।

১০. মি. পাৰিখে *হৰধন সাহা বনাম পশ্চিম বংগ ৰাজ্য আৰু আনএজন* [(১৯৭৫) ৩ এছ. চি. চি. ১৯৮]ৰ গোচৰত এই আদালতৰ আন এক সিদ্ধান্তৰ কথাও উল্লেখ কৰিছিল- য'ত আভ্যন্তৰীণ সুৰক্ষা ৰক্ষণাবেক্ষণ আইন, ১৯৭১ৰ অধীনত গৃহীত প্ৰতিৰোধমূলক আটকৰ আদেশৰ ক্ষেত্ৰত, প্ৰতিৰোধমূলক আটক আৰু ফৌজদাৰী গোচৰৰ মাজৰ পাৰ্থক্য সংজ্ঞায়িত কৰাৰ চেষ্টা কৰা হৈছিল আৰু এইটো ধাৰণা কৰা হৈছিল যে, প্ৰতিৰোধমূলক আটকৰ আদেশৰ অত্যাৱশ্যকীয় ধাৰণাটো হ'ল এজন ব্যক্তিক আটক কৰাটো তেওঁ কৰা

কিবা কামৰ বাবে শাস্তি দিবলৈ নহয়, কিন্তু তেওঁক এনে কৰাত বাধা দিবলৈহে। ইয়াৰ উপৰিও এইটোও পৰ্যবেক্ষণ কৰা হৈছিল যে, আটকৰ আধাৰ হৈছে কাৰ্যবাহীৰ এক যুক্তিসঙ্গত সম্ভাৱনাৰ সন্তুষ্টি বা বন্দীজনে তেওঁৰ অতীতৰ কাৰ্য্যৰ দৰে একেধৰণে কাম কৰাৰ সম্ভাৱনা আৰু তেওঁক আটক কৰি একে কাম কৰাত বাধা দিয়া। আনহাতে, ফৌজদাৰী দোষী সাব্যস্তকৰণ ইতিমধ্যে কৰা এক কাৰ্য্যৰ বাবে হয়, যি কেৱল বিচাৰ আৰু বৈধ প্ৰমাণৰ দ্বাৰাহে সম্ভৱ হ'ব পাৰে।

১১. ৩১জানুৱাৰী, ২০১১তাৰিখৰ খণ্ড বিচাৰপীঠৰ নিৰ্দেশৰ কথা উল্লেখ কৰি শ্ৰী পাৰিখে দাখিল কৰিছিল যে, ইয়াত এনে কোনো তথ্য নাই যাৰ ওপৰত আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষই এই সন্তুষ্টি লাভ কৰিব পাৰে যে, য়ুম্মান সোমেন্দ্ৰোৱে ৰাষ্ট্ৰীয় নিৰাপত্তা আইন, ১৯৮০ৰ ধাৰা ৩(২)ৰ ব্যৱস্থাৰ অধীনত তেওঁক আটক কৰাৰ নিশ্চয়তা দিয়া যিকোনো ধৰণে কাম কৰিছিল। এনেধৰণৰ আটকৰ নিৰ্দেশ জাৰি কৰাৰ একমাত্ৰ কাৰণ আছিল যে, আৰক্ষী জিম্মাত থকা য়ুম্মান সোমেন্দ্ৰোক অদূৰ ভৱিষ্যতে সাধাৰণ ফৌজদাৰী আদালতৰ দ্বাৰা জামিনত মুকলি কৰাৰ সম্ভাৱনা আছিল, কিয়নো তেওঁৰ মতে, ফৌজদাৰী আদালতৰ দ্বাৰা একেধৰণৰ গোচৰত জামিন প্ৰদান কৰা হয়। শ্ৰী পাৰিখে দাখিল কৰিছিল যে, এইটো এনে এক গোচৰ য'ত আপীলকাৰীৰ স্বামীৰ বিৰুদ্ধে দিয়া আটক আদেশ ভিত্তিহীন আছিল আৰু আৰক্ষীয়ে তেওঁক ন্যায়িক জিম্মাত ৰখাত ব্যৰ্থ হোৱাৰ বাবে ইয়াৰ আশ্ৰয় লোৱা হৈছিল।

১২. আনহাতে, মণিপুৰ ৰাজ্যৰ হৈ হাজিৰ হোৱা জ্যেষ্ঠ অধিবক্তা শ্ৰী জয়দীপ গুপ্তাই এই তথ্যৰ পুনৰাবৃত্তি কৰি কয় যে, আপীলকাৰীৰ স্বামীক কেইবাটাও গোচৰত আৰু বিশেষকৈ ১১জানুৱাৰী, ২০১১তাৰিখে মণিপুৰৰ মাধ্যমিক শিক্ষা পৰিষদৰ তেতিয়াৰ অধ্যক্ষ ড. এন. কুঞ্জবিহাৰী সিঙক তেওঁৰ কাৰ্যালয়ৰ কোঠাত হত্যা কৰাৰ অভিযোগত গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল। শ্ৰী গু াই দাখিল কৰিছিল যে, ড. এন. কুঞ্জাবিহাৰী সিঙৰ হত্যাকাণ্ডৰ পিছতে

২০১১চনৰ ৩১জানুৱাৰীত ওপৰোক্ত আইনৰ ৩নং ধাৰাৰ অধীনত আটকৰ আদেশ প্ৰদান কৰা হৈছিল আৰু আপীলকাৰীৰ স্বামীক ২ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১১তাৰিখে ন্যায়িক জিম্মাত থকাৰ সময়ত কাৰাদণ্ড প্ৰদান কৰা হৈছিল। এইটোও দাখিল কৰা হৈছিল যে, তাৰপিছত ওপৰত উল্লেখ কৰা আইনৰ ৪ নং ধাৰাৰ অধীনত প্ৰয়োজন অনুসৰি আপীলকাৰীৰ স্বামীক আটক কৰাৰ কাৰণসমূহ প্ৰদান কৰা হৈছিল যাতে, তেওঁ উপযুক্ত চৰকাৰৰ ওচৰত নিৰ্দেশটোৰ বিৰুদ্ধে প্ৰতিনিধিত্ব কৰাৰ অনতিপলমে যথাসম্ভৱ সুযোগ পায়। ৰাজ্য চৰকাৰে ৭ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১১তাৰিখে এই আটকৰ আদেশটো বিবেচনা কৰিছিল আৰু ১০ফেব্ৰুৱাৰী, ২০১১তাৰিখে য়ুম্মান সোমেন্দ্ৰোৰ দ্বাৰা ৰাজ্য চৰকাৰক দিয়া প্ৰতিনিধিত্ব নাকচ কৰা হৈছিল। ইয়াৰ পিছত বিষয়টো উপদেষ্টা পৰিষদলৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল, যি এই সিদ্ধান্তত উপনীত হৈছিল যে, যিহেতু য়ুম্মান সোমেন্দ্ৰো নিষিদ্ধ সংগঠন কাংলেই ইয়াওল কান্না লুপৰ সদস্য আছিল, সেয়েহে তেওঁ সমাজৰ বাবে এক সম্ভাব্য বিপদ স্বৰূপ, যাৰ কাৰ্যকলাপ ৰাজহুৱা শৃংখলা বজাই ৰখাৰ বাবে প্ৰতিকূল আছিল আৰু তেওঁক আটকৰ পৰা মুকলি কৰাৰ মুহূৰ্ততে তেওঁ এনে কাৰ্যকলাপ অব্যাহত ৰখাৰ সম্ভাৱনা আছিল আৰু সেই অনুসৰি তেওঁক আইনৰ ১৩ নং ধাৰাৰ অধীনত প্ৰদান কৰা সৰ্বাধিক ১২মাহৰ বাবে আটক কৰি ৰখা উচিত বুলি শ্ৰী গুপ্তাই দাখিল কৰিছিল যে, যিহেতু আটক আদেশটো ২০১২চনৰ ৩১জানুৱাৰীত শেষ হ'ব লাগিছিল, সেয়েহে সময়ৰ প্ৰবাহৰ দ্বাৰা ইয়াক ভংগ কৰাৰ আগতে হস্তক্ষেপ কৰাৰ কোনো কাৰণ থাকিব নোৱাৰে।

১৩. সংশ্লিষ্ট পক্ষসমূহৰ দাখিলসমূহ বিবেচনা কৰাৰ পিছত আমি ধাৰণা কৰিব বিচাৰো যে, সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ ২২(২)ৰ ব্যৱস্থাসমূহ উলংঘন কৰি এজন ব্যক্তিক আটক কৰাৰ অতিৰিক্ত ক্ষমতা তাৎক্ষণিক গোচৰটোত জৰুৰী নাছিল, য'ত আটক কৰাৰ আদেশৰ সমৰ্থনত এই তথ্য প্ৰদান কৰে যে, তেওঁক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা গোচৰৰ সন্দৰ্ভত য়ুম্মান সোমেন্দ্ৰক জামিনত মুক্তি দিয়াৰ সম্পূৰ্ণ সম্ভাৱনা আছে। সংবিধানৰ ২১নং অনুচ্ছেদত

কোৱা হৈছে যে, আইনৰ দ্বাৰা স্থাপিত পদ্ধতিৰ বাহিৰে কোনো ব্যক্তিক তেওঁৰ জীৱন বা ব্যক্তিগত স্বাধীনতাৰ পৰা বঞ্চিত কৰিব নোৱাৰি। বৰ্তমানৰ ক্ষেত্ৰত, যদিও ক্ষমতা সংশ্লিষ্ট কৰ্তৃপক্ষৰ হাতত ন্যস্ত কৰা হৈছে, যদিহে ইয়াক ন্যায়সঙ্গতভাৱে প্ৰয়োগ আৰু ৰূপায়ণ কৰা নহয়, আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষৰ এনে কাৰ্য্যকলাপ বহন কৰিব নোৱাৰি, যিহেতু, এনে আটকৰ আদেশ সংবিধানৰ অনুচ্ছেদ ২১ আৰু ২২(২)ৰ ব্যতিক্ৰম।

১৪. যেতিয়া আদালতে আপীলকাৰীৰ স্বামীক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা গোচৰৰ সন্দৰ্ভত জামিনত মুকলি কৰাটো উপযুক্ত বুলি ভাবিছিল, তেতিয়া তেওঁক আটক কৰাৰ ভিত্তিত জামিনত মুকলি কৰাৰ সম্ভাৱনা থকাৰ আশংকাটো যুক্তিসংগত নহয়। তাৰোপৰি, আপীলকাৰীৰ স্বামীক গ্ৰেপ্তাৰ কৰা এফ.আই.আৰ. ক্ৰমে ১৯৯৪, ১৯৯৫ আৰু ১৯৯৮বৰ্ষৰ সৈতে সম্পৰ্কিত, আনহাতে বেআইনী কাৰ্য্যকলাপ(প্ৰতিৰোধ) আইনৰ ১৩নং ধাৰাৰ অধীনত শেষখন এফ.আই.আৰ. নং ১৯০(৫)৯৮ আই.পি.এছ.ৰ প্ৰায় ১২বছৰৰ পিছত ২০১১চনৰ ৩১জানুৱাৰীত তেওঁৰ বিৰুদ্ধে আটকৰ আদেশ প্ৰদান কৰা হৈছিল। পূৰ্বৰ ঘটনাসমূহ আৰু আটকৰ নিৰ্দেশ জাৰি কৰা ঘটনাটোৰ মাজত কোনো পোনপটীয়া সম্পৰ্ক নাই।

১৫. এই আদালতৰ দ্বাৰা একেধৰণৰ প্ৰকৃতিৰ বিভিন্ন গোচৰত পৰ্যবেক্ষণ কৰা হৈছে, এজন ব্যক্তিৰ ব্যক্তিগত স্বাধীনতা হৈছে সংবিধানৰ অধীনত ইয়াৰ খণ্ড III-ত নিশ্চয়তা দিয়া আটাইতকৈ আপুৰুগীয়া আৰু মূল্যৱান অধিকাৰ। ৰাজ্যখনক ফৌজদাৰী আইন আৰু প্ৰতিৰোধমূলক আটক আইনৰ অধীনত এনে অধিকাৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে, যিবোৰ সেয়েহে ৰাজ্য আৰু ইয়াৰ নাগৰিকসকলৰ স্বাৰ্থ আৰু নিৰাপত্তাৰ প্ৰতি কোনো ধৰণৰ প্ৰভাৱশালী নেকি, বা ৰাজহুৱা আইন-শৃংখলা বিঘ্নিত কৰাৰ চেষ্টা কৰে নেকি সেই সম্পৰ্কে সঠিক সতৰ্কতাৰে আৰু তথ্যসমূহৰ সঠিক প্ৰশংসাৰে ব্যৱহাৰ কৰাটো প্ৰয়োজনীয়। ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ অধীনত অপৰাধৰ এক নিৰ্দিষ্ট ঘটনা যিমানেই জঘন্য নহওঁক, প্ৰতিৰোধমূলক আটকৰ আদেশ জাৰিৰ বাবে গোচৰ ৰুজু কৰিবলৈ পৰ্যাপ্ত নহয়।

১৬. আমাৰ দৃষ্টিত, আটক কৰা কৰ্তৃপক্ষই আটকৰ আদেশ জাৰি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এই বিষয়ত সাধাৰণভাৱে কাম কৰিছিল আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়েও সংবিধানৰ ২১নং অনুচ্ছেদ আৰু ইয়াৰ ২২(২)নং অনুচ্ছেদৰ লগতে ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ ১৬৭নং ধাৰাৰ ব্যৱস্থাসমূহত অন্তৰ্ভুক্ত স্বাধীনতাৰ অধিকাৰ হেৰুৱাই পেলোৱা দেখা গৈছে।

১৭. সেয়েহে আপীল আবেদনখন সফল হ'ব লাগিব। য়ুম্মান সোমেন্দ্ৰো @সোমো @টিকেন, পিতা- ৱাই. ৰটন সিঙ-ক আটক কৰাৰ সন্দৰ্ভত মণিপুৰৰ ইম্ফল পশ্চিম জিলাৰ জিলা দণ্ডাধীশে ৩১জানুৱাৰী, ২০১১তাৰিখৰ আটকৰ বিচাৰাধীন নিৰ্দেশটো ইয়াৰ দ্বাৰা বাতিল কৰা হৈছে। সেই অনুসৰি আপীলটো সফল হয়। আন কোনো গোচৰৰ সৈতে সম্পৰ্কিত নহ'লে, আবেদনকাৰীৰ স্বামী য়ুমমান সোমেন্দ্ৰোক জিম্মাৰ পৰা মুকলি কৰি দিয়া হওঁক।

আৰ. পি.

আপীল অনুমোদিত।

অনুবাদ: ড. অৰ্চ্চনা দেৱী, কনিষ্ঠবৰ্গ অনুবাদক

অনুবাদ শাখা, গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

DISCLAIMER

The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be

authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ'ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্য্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বুলি বিবেচিত হ'ব।”